

İklim krizinin çocuklar üzerindeki etkilerine verilen yanıt: Çocuk Sağlığı uzmanları ve Derneklerinin iklim adaleti sağlamadaki rolü

Dünya çapında çocuklar, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri tarafından güvence altına alınan bir hak olan iklim değişikliği konusundaki görüşlerinin duyulmasını talep etmektedir. Bu endişeleri için haklı nedenler bulunmaktadır: Lancet 2019 dahil birçok yayın, bebeklerin ve çocukların iklim değişikliğinin kendi sağlıkları ve refahları ve gelecek nesillerin sağlığı üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkisine karşı ne kadar savunmasız olduklarını belgelemektedir.

İklim değişikliği bir çocuk hakları krizidir. Bu nedenle, iklim krizinin çocuklar üzerine etkisine karşı verilen tepkinin tüm unsurlarında çocuk hakları temelli bir yaklaşım kullanmak son derece önemlidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri bu yanıt için temel teşkil etmektedir. Çocuk hakları, sosyal adalet ve eşitlik ilkeleri, standartları ve normları iklim krizinin çocuklar üzerindeki etkilerine verilen tepkiyi çerçevelemek için bir plan, araç ve ölçütleri sağlamaktadır.

İklim krizinin çocuklara yönelik varoluşsal tehditlerine iş birliği içerisinde yanıt verirken, çocuk sağlığı uzmanları dünyadaki gençlerin liderliğini takip etmeli ve onlarla uzun vadeli ilişkiler geliştirmelidir. İklim değişikliğinin çocuklar üzerindeki etkilerine çocuk sağlığı uzmanları kadar hiçbir meslek tanıklık etmeyecektir. Sosyal Pediatri ve çocuk haklarına odaklanan tek küresel çocuk sağlığı örgütü olan ISSOP (Uluslararası Sosyal Pediatri ve Çocuk Sağlığı Derneği), küresel iklim krizinin çocuklar üzerindeki etkisini önlemek ve hafifletmek için kapsamlı, disiplinler arası stratejiler geliştirmek, çocuk sağlığı alanında farklı alanlarda çalışan çocuk sağlığı uzmanlarını ve çocuk savunucularını bir araya getirmek için eşsiz bir konuma sahiptir.

Yerli halkların, atalarının bilgeliğini ve dikkatli idare yoluyla çevreyi onurlandıran bilgisini ve tüm insanların biyosferle uyum içinde yaşama hakları için endişelerini takdir ederek çocuklar için sürdürülebilir bir gezegene adil bir geçiş sağlamak için gerekli önlemleri almaya kararlıyız.

Bu amaçlara yönelik:

Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli'nin dördüncü değerlendirme raporu, Dünya'nın olumsuz küresel iklim değişikliğinden geçtiği ve insan kaynaklı katkıların önemli olduğu sonucuna varırken,

İklim değişiklikleri, özellikle çocuklar ve yoksulluk içerisinde, düşük gelirli ülkelerde yaşayanlar olmak üzere belirli yaşam evreleri ve koşulları üzerinde orantısız etkilerle halk sağlığını etkileyen koşullar yarattı

Çocuklar vücutları büyüdüğü ve geliştiği için özellikle savunmasız olup, çevreleriyle kendilerine özgü benzersiz davranışları ve etkileşimleri vardır, ayrıca temel ihtiyaçlarını karşılamak için ebeveynlerine, bakım veren kişilere güvenmek zorundadırlar

İklim değişikliği yüksek sıcaklıklara; daha sık, şiddetli veya daha uzun süreli ciddi hava olaylarına; gıda, su ve vektör kaynaklı hastalıkların bulaşma oranlarındaki artışa; mikotoksinle

ilişkili hastalık oranlarındaki artışa, küflerden, polenlerden ve fosil yakıtların yanmasından kaynaklanan hava kirliliğinde artış ve ruh sağlığını etkileyen stres etmenlerinin artışına maruz kalmanın bir sonucu olarak çocukların sağlığını etkileyecektir.

Su, gıda ve diğer kaynaklar için rekabetten kaynaklanan yer değiştirme, altyapının tahrip edilmesi ve çatışmalar çocukların sağlığını, ruh sağlığını ve refahını giderek daha fazla etkileyecektir

Çatışma sadece iklim değişikliğinin (kaynakların azalması için rekabet) bir sonucu değil, aynı zamanda askeri donanım üretilmesi ve taşınması için doğal kaynakların sömürülmesinin birincil itici gücüdür

Dünyamızın dijitalleşmesi büyük miktarda enerji tüketirken;

Çocuklar afet sırasında ve sonrasında yetişkinlerden farklı ruh sağlığı etkileri yaşarlar, bu farklılık gelişim evrelerine ve bilişsel, duygusal olgunluk düzeylerine göre değişir

İklim değişikliğinin çocuklar arasında ruh sağlığı üzerindeki etkileri gözden geçirilmiş ve araştırmacılar "iklim değişikliğinin yıpratmakla tehdit ettiği ruh sağlığı için gerekli toplumsal yapıları güçlendirmenin yollarının" tanımlanması çağrısında bulundular.

Bu nedenle, bölgesel, ulusal ve uluslararası çocuk sağlığı kuruluşları-farklı disiplinlerden çocuk sağlığı uzmanları, çocuk savunucuları, gençler ve ailelerle birlikte, fosil yakıtlarının kullanımını en aza indirmek, küresel karbon emisyonunu azaltmak, iklim değişikliğinin çocuklar üzerindeki etkisini hafifletmek ve ekolojik temelli, sürdürülebilir bir dünyada iklim adaleti sağlamak için bireysel ve toplu olarak çalışmayı taahhüt eder

Savunucusu ol:

- Sera gazı emisyonlarını hızla azaltan ve iklimle ilişkili şiddetli hava olaylarına hazırlıklı olmayı sağlayan yerel, ulusal ve uluslararası politikalar ve stratejiler
- Sürdürülebilir ve yenilenebilir elektrik üreten sistemler, erişilebilir ulaşım, bitki bazlı ve yeniden üretilebilir şekilde yetiştirilen gıda ve çocukların ve ailelerin yaşamlarını iyileştiren yeşil alanlara eşit erişim
- Sürdürülebilir, sıfır karbon doğa dostu konut ve çocukluk çağı solunum hastalıklarını azaltmanın bir yolu olarak mevcut konut standartlarının iyileştirilmesi
- Evlerde, okullarda, hastanelerde, işyerinde vb. temel enerji tasarruf stratejileri
- Hava kirliliğini ve karbon üreten araçlara bağımlılığı azaltmak için herkes için alternatif ve daha sağlıklı ulaşım biçimleri (yürümek, bisikletler, toplu taşıma dahil elektrikli araçlar)
- Sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin uygulanması
- İklim krizi konusunda çocukların kendi savunuculuk ve hafifletme çabalarını geliştirmek ve desteklemek
- Klinik ve klinik dışı personeli, çocukları, gençleri ve hasta ailelerini savunucu olarak klinik uygulamalar, hastane ve sağlık sistemlerine dahil etmek
- Enerji verimliliğini arttırma, yenilenebilir enerji kaynaklarını dahil etme ve atıkları azaltma stratejileri dahil olmak üzere sağlık tesislerinin karbon ve çevresel ayak izini azaltmaya çalışmak

Eğitimi teşvik et:

- Tüm eğitim seviyelerinde ve tüm uygulama alanlarında çocuk sağlığı uzmanlarının iklim krizinin tüm yönleriyle eğitimi: a. İklim değişikliği bilimi, b. İklim değişikliğinin çocuk

sağlığı ve refahı üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri, c. Karbon emisyonlarını azaltma stratejileri, d. İklim değişikliğinin çocukların fiziksel ve ruhsal sağlığı üzerindeki etkisini önleme ve bunlara yanıt verme yaklaşımları, e. Nasıl etkin bir çocuk savunucusu olunacağı konusunda eğitimi teşvik edin

- Hepsinden öte, çocuğu güçlendiren ve iklim değişikliği konusunda çocuğun sesinin duyulmasını destekleyen çocuk hakları konusunda eğitimin önemi (BM ÇHS madde 42)
- Klinik uygulamalar ve sağlık kuruluşlarında (ofis, klinik, hastane), okullarda, sivil toplumda ve çocukların ve yetişkinlerin yaşadığı ve öğrendiği diğer yerlerde çocukların ve ailelerin iklim değişikliği ve çocuk sağlığı ve refahı üzerindeki etkisi konusunda eğitimi teşvik edin
- İklim değişikliğinin çocuk sağlığına getirdiği riskler konusunda seçilmiş yetkililerin halka açık toplantılarda konuşması, uzman görüşünün sağlanması. Gazete editörlerine mektup yoluyla ve toplumun katılımını sağlayarak halkı eğitmeye yardımcı olun. Pediatri dernekleri tarafından CO₂ azaltma hedeflerini geliştirin ve yerine getirin
- Her yaşta toplumun uzman ve uzman olmayan kişileri dahil olmak üzere bireysel ve toplu olarak nasıl savunuculuk yapabileceği ve çocuklarla farkındalık yaratmak ve iklim krizine müdahale etmek için nasıl çalışılacağı konusunda eğitimi teşvik edin
- Çocukların medya tarafından sömürülmesinden ve zararlı pazarlama uygulamalarından korunma hakkı ve ticarileşmenin iklim değişikliği üzerindeki etkisi hakkında çocukların ve ebeveynlerin eğitimini teşvik edin
- İklim değişikliğinin temel sivil-politik, sosyal, ekonomik, kültürel, ekolojik ve felsefi nedenlerini belirleyen Tek Sağlık, Gezegen Sağlığı ve Geleneksel Ekolojik Bilgi gibi bütünleştirici ve işbirlikçi hareketler hakkında eğitimi teşvik edin. Bu bilgiyle, dirençli ekosistemleri sürdürmek, biyolojik çeşitliliği korumak, türler arası adaleti geliştirmek ve insan haklarını, eşitliği ve sosyal adaleti geliştirmek için stratejiler sağlayın.

Uluslararası ve ulusal çocuk sağlığı meslek kuruluşları ve bireysel uygulayıcıları olarak:

- Ailelerle iklim değişikliğini konuşmak için muayeneler sırasında önleyici danışmanlık hizmetleri çerçevesini kullanın. Çevresel sürdürülebilirliği teşvik eden uygulamalar için kişisel rol modelleri olarak hizmet edin.
- Çocuk sağlığı uzmanlarının temiz hava ve su, besleyici gıda, parklara ve yeşil alanlara erişim dahil çocuk sağlığının bütününe ekolojik unsurlarını uygulamaya dönüştürme kapasitesine sahip olmalarını sağlamak için stratejiler ve araçlar geliştirin ve yaygınlaştırın
- Uçakla ulaşımı azaltmak da dahil olmak üzere “yeşil” tesisler ve kuruluşlarla çalışmak, öncelikli olarak vejetaryen, iklime duyarlı ve yerel kaynaklı yemekler sunmak gibi kongrelerle ilişkili karbon ayak izini azaltın;
- Mama endüstrileri tarafından desteklenen çocuk sağlığı toplantılarının sponsorluğunu sonlandırın ve mama, işlenmiş gıda üretiminden daha çevre dostu olan emzirmeyi teşvik edin.
- Çocukların ticari sömürsünü durdurun ve yaşam boyu tüketim üzerindeki etkisini azaltın
- Fosil yakıt endüstrisinin pediatri toplantılarına sponsorluğunu reddedin.
- Çocuklar üzerindeki iklime duyarlı sağlık etkilerinin surveyansını, analizini ve raporlamasını geliştirmek için Sağlık Bakanlığı, akademik kurumlar, araştırma tesisleri ve aktivist gruplarla iş birliği yapın.

- İklim değişikliği nedeniyle yerlerinden edilmiş ailelere destek, daha iyi sağlık hizmeti ve vektör kaynaklı hastalıkların ve sıcak çarpmasının tedavisine erişim, genişletilmiş aşı erişimi, daha iyi konut olanakları dahil olmak üzere meydana gelen zararı ele alın ve yönetin
- İklim değişikliğinin çocuk sağlığı eşitsizlikleri üzerindeki etkilerine ilişkin araştırmalara katılın, bu araştırmaları geliştirin ve bu araştırmayı uygulamaya dönüştüren dönüştürücü eylemleri hızlandırın.
- Özellikle çocuklar ve gençlerle ilgili olduğu için afet hazırlığını güçlendirin. Yerel ve geri dönüştürülebilir ürünler satın alın ve tek kullanımlık ürünlerden kaçının.
- Bireysel ve ailelerin üreme haklarını geliştirin.
- Eğitim, savunuculuk ve sivil eylem yoluyla iklim değişikliğini ele almak için koalisyon oluşturun.

İnsan kaynaklı iklim değişiklikleri çocukları ve gençleri etkilediğinden, çocuk sağlığı uzmanları, toplumlar ve kuruluşlar küresel iklim krizini çocukların sağlığı ve refahına yönelik varoluşsal ve evrensel bir tehdit olarak kabul etmelidir. Bu etkiyi önlemek, hafifletmek ve kararlı bir şekilde düzeltmek ve çocukların optimal hayatta kalma ve gelişme haklarını yerine getirmek için bireysel, toplumsal ve kurumsal olarak ortaklaşa hareket edilmelidir.

Kaynaklar

- Ahdoot S, Pacheco SE; Council on Environmental Health. Global Climate Change and Children's Health. Pediatrics. 2015;136(5):e1468-84.
- American Academy of Pediatrics Council on Environmental Health. Global climate change and children's health. Pediatrics 2015; 136(5):992-997
- <https://www.borderstep.org/digitisation-climate-protection/>
- Bhutta ZA, Aïmone A, Akhtar S. Climate change and global child health: what can pediatricians do? Arch Dis Child 2019; 104(5):417-418.
- Bunyavanich S, Landrigan CP, McMichael AJ, Epstein PR. The impact of climate change on child health. AMbul Pediatr 2003; 3(1): 44-52
- Burke SEL, Sanson AV, Van Hoorn J. The Psychological Effects of Climate Change on Children. Curr Psychiatry Rep. 2018;20(5):35. doi: 10.1007/s11920-018-0896-9.
- Ebi KL, Paulson JA. Climate change and children. Pediatr Clin North AM 2007; 54(2): 213-226.
- Kar N. Psychological impact of disasters on children: review of assessment and interventions. World J Pediatr 2009;5(1):5-11.
- Kiang K, Graham S, Farrant B. Climate change, child health and the role of the paediatric profession in under-resourced settings. Trop Med Int Health. 2013;18(9):1053-1056.
- Lancet Countdown, 2019: 2019 Lancet Countdown on Health and Climate Change Policy Brief for the United States of America. Salas RN, Knappenberger P, Hess JJ. Lancet Countdown U.S. Policy Brief, London, United Kingdom. Accessed on November 26, 2019 at: <https://www.lancetcountdownus.org/>
- Lloyd SJ, Bangalore M, Chalabi Z, Kovats RS, Hallegatte S, Rozenberg J, Valin H, Havlík P.
- A Global-Level Model of the Potential Impacts of Climate Change on Child Stunting via Income and Food Price in 2030. Environ Health Perspect. 2018;126(9):97007.

- Madrid PA, Grant R, Reilly MJ, Redlener NB. Short-term impact of a major disaster on children's mental health: building resiliency in the aftermath of Hurricane Katrina. *Pediatr* 2006;117(5): S448S453.
- Majeed H, Lee J. The impact of climate change on youth depression and mental health. *Lancet Planet Health*. 2017;1(3):e94-e95. doi: 10.1016/S2542-5196(17)30045-1.
- OHCHR. Understanding Human Rights and Climate Change. Available at: <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/ClimateChange/COP21.pdf>
- OHCHR. The impacts of climate change on the rights of the child. Available at: <https://www.ohchr.org/EN/Issues/HRAndClimateChange/Pages/RightsChild.aspx>
- Perera F, Ashrafi A, Kinney P, Mills D. Towards a fuller assessment of benefits to children's health of reducing air pollution and mitigating climate change due to fossil fuel combustion. *Environ Res*. 2019;172:55-72.
- Philipsborn RP, Chan K. Climate Change and Global Child Health. *Pediatrics*. 2018;141(6).
- Salas RN, Jacobs W, Perera F. The Case of *Juliana v. U.S.* - Children and the Health Burdens of Climate Change. *N Engl J Med*. 2019;380(22):2085-2087.
- Shea KM; American Academy of Pediatrics Committee on Environmental Health. Global climate change and children's health. *Pediatrics*. 2007;120(5):e1359-67.
- Sheffield PE, Landrigan PJ. Global climate change and children's health. Threats and strategies for prevention. *Environ Health Perspect*. 2011;119(3):291-298
- Stanberry LR, Thomson MC, James W. Prioritizing the needs of children in a changing climate. *PLoS Med*. 2018;15(7):e1002627.
- Swaminathan A, Lucas RM, Harley D, McMichael AJ. Will Global Climate Change Alter Fundamental Human Immune Reactivity: Implications for Child Health? *Children (Basel)*. 2014;1(3):403-23.
- United Nations. 1989. Convention on the Rights of the Child. Available at: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1990/09/19900902%2003-14%20AM/Ch_IV_11p.pdf
- United Nations Children's Fund. Unless we act now: The impact of climate change on children. UNICEF, New York, NY. 2015. Available at: https://www.unicef.org/publications/files/Unless_we_act_now_The_impact_of_climate_change_on_children.pdf
- U.S. EPA. 2016. Climate Change and the Health of Children.
- https://19january2017snapshot.epa.gov/sites/production/files/2016-10/documents/children-health-climate-change-print-version_0.pdf
- Watts, et al. The 2019 report of the Lancet Commission <https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2819%2932596-6>
- Wynes S & Nicholas KA. The climate mitigation gap: education and government recommendations miss the most effective individual actions. *Environ Res Lett* 2017; 12: 074024
- Xu Z, Etzel RA, Su H, Huang C, Guo Y, Tong S. Impact of ambient temperature on children's health: a systematic review. *Environ Res*. 2012;117:120-131,
- Waterston T, Lenton S. Sustainable development, human induced global climate change, and the health of children. *Archiv Dis Child*.
- <https://www.MyGreenDoctor.org>
- SDGs. <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs>